

Warszawa, dnia 27 czerwca 2008 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

Maciej Nowicki

DGiKGe-070-18/4383/08/KO

SEKRETARZAT SENATU
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 27 08 08
nr. 5035 podpis

GABINET MAJDECALI SENATU

wpłynęło dn. 1.07.08

nr. 4051 podpis

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenie senatora Jerzego Chróścikowskiego przesłanym przy piśmie z dnia 21 maja 2008 r., znak: BPS/DSK-043-497/08 dotyczące budowy odkrywki węgla brunatnego „Tomislawice”, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

W dniu 29 sierpnia 2007 roku KWB „KONIN” w Kleczewie S.A. złożyła wniosek do Ministra Środowiska o udzielenie koncesji na wydobywanie węgla brunatnego i kopalin towarzyszących ze złoża „Tomislawice”.

Minister Środowiska prowadząc postępowanie administracyjne, uzyskał wymagane Prawem geologicznym i górniczym uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki, Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego oraz właściwym miejscowo Wójtem Gminy Wierzbinek. Bez spełnienia tego warunku nie jest możliwe udzielenie koncesji. Podjęta decyzja nie była zatem samodzielnym rozstrzygnięciem, ale zapadła w uzgodnieniu z organami współdziałającymi.

Ponadto warto zauważyć, iż w postępowaniu o udzielenie koncesji na wydobywanie węgla brunatnego ze złoża „Tomislawice” brało udział około 400 stron postępowania – właściciele nieruchomości gruntowych, którzy mieli prawo do czynnego w nim udziału, do składania uwag i wniosków. Jednak w terminach określonych przepisami nikt nie skorzystał z tego prawa.

Minister Środowiska spełnił więc wszystkie wymagane prawem warunki dotyczące udzielania koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, a także wziął pod uwagę zarówno interes państwa – zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, jak i zagadnienia przyrodnicze – wpływ inwestycji na środowisko, obydwie te kwestie zostały w sposób odpowiedni zbilansowane.

Do wniosku o udzielenie koncesji została m.in. załączona decyzja z dnia 7 sierpnia 2007 roku o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedmiotowego przedsięwzięcia, wydana przez

Wójt Gminy Wierzbinek. Wydanie tej decyzji zostało poprzedzone trwającym rok postępowaniem w sprawie oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko. W ramach przedmiotowego postępowania zostały szczegółowo przeanalizowane zagadnienia wpływu projektowanej odkrywki na środowisko (w tym na wody podziemne i powierzchniowe, jezioro Gopło, obszary Natura 2000, etc.) oraz wykonano *Raport o oddziaływaniu odkrywki Tomislawice na środowisko*. Zgodnie z przepisami obowiązującego *Prawa ochrony środowiska* Wójt Gminy Wierzbinek, jako organ ochrony środowiska prowadzący postępowanie w sprawie oceny oddziaływania ww. przedsięwzięcia na środowisko, uzgodnił warunki jego realizacji z Wojewodą Wielkopolskim, Wojewodą Kujawsko-Pomorskim, Ministrem Środowiska, Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Bydgoszczy. W przedmiotowej decyzji szczegółowo określono warunki realizacji inwestycji, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich, a także zobowiązano kopalnię m.in. do wykonania monitoringu: wód podziemnych i powierzchniowych, przyrodniczego, gleby, osiadania gruntów, hałasu, powietrza i promieniowania elektromagnetycznego. Warunkiem ww. decyzji jest również wykonanie przez przedsiębiorcę kompensacji przyrodniczej. Pragnę więc zauważyć, iż już na etapie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko projektowanej inwestycji organy samorządu terytorialnego oraz społeczeństwo miały możliwość czynnego w nim uczestniczenia.

W świetle powyższych faktów brak było przeciwwskazań i podstaw prawnych do odmowy udzielenia koncesji.

Faktem jest, że eksploatacja węgla brunatnego negatywnie oddziałuje na środowisko. Należy jednak stwierdzić, iż w chwili obecnej nie można wskazać jednoznacznie przyczyny opadania wód gruntowych i powierzchniowych. Problem deficytu wód w rejonie południowych Kujaw jest zagadnieniem znanym od wielu lat, bardzo skomplikowanym i wymagającym dalszych badań. Swoje stanowisko w tej sprawie opieram na licznych zebranych informacjach, w tym również na ekspertyzach wykonanych przez specjalistów. Zarówno Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, jak i Wielkopolska Komisja do spraw Oceny Oddziaływania na Środowisko są zdania, że przyczyną opadania wód gruntowych i powierzchniowych jest przede wszystkim susza hydrogeologiczna narastająca w Wielkopolsce, w tym na Kujawach, od drugiej połowy 2002 roku, jako skutek głównie niskich opadów na przełomie wielu lat. Nie wykluczają oni również wpływu kopalni na ten stan, jednak skala problemu wskazuje raczej na charakter regionalny opisywanych zmian środowiskowych. Prawdopodobnie zarówno czynniki klimatyczne, jak i skomplikowane warunki hydrogeologiczne odgrywają istotną rolę w tym procesie. Ponadto wpływ na ten stan miały również czynniki antropogeniczne, tj. zmiana użytkowania wód, przejawiająca się w zwiększonym poborze przez rolników wody z jezior do deszczowania upraw, a także głębokie melioracje. Dla poprawy sytuacji podjęto działania, których rezultat powinien być wkrótce widoczny: odprowadzanie wody z odwodnienia kopalni do najbliższych jezior w celu podniesienia poziomu wody w jeziorach i otaczających je gruntach, jak również wprowadzenie zakazu pobierania wody z jezior do deszczowania upraw. Jeżeli mimo powyższych działań sytuacja na terenie Lasów Míradzkich nie ulegnie poprawie, warto rozważyć opracowanie przez miejscowe nadleśnictwo programu działań

agrotechnicznych zwiększających retencję gruntową, dostosowujących gospodarkę leśną i drzewostan do istniejących warunków klimatycznych i hydrogeologicznych.

Ustosunkowując się do zagrożeń towarzyszących eksploatacji węgla brunatnego, związanych głównie z powstawaniem leja depresji, spowodowanym odwadnianiem odkrywki węgla brunatnego (bez którego kopalnia nie mogłaby rozpocząć działalności), należy stwierdzić, iż wody pochodzące z tego odwodnienia będą odprowadzane do Noteci, Pichny oraz rowów odwadniających. Odbiornikami tych wód będą: na zachodzie jezioro Gopło, a na wschodzie Jezioro Czarny Bród i Jezioro Głuszyńskie. Ponadto w świetle analizy *Raportu o oddziaływaniu odkrywki Tomislawice na środowisko* oraz *Dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z projektowaniem odwodnienia do wydobywania węgla brunatnego ze złoża „Tomislawice”* (która była opiniowana przez specjalistów hydrogeologów na posiedzeniu Komisji Dokumentacji Hydrogeologicznych – organu doradczego Ministra Środowiska) można stwierdzić, iż prognozowany zasięg leja depresji nie obejmie swym zasięgiem Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia.

Odnosząc się do kwestii odnawialnych źródeł energii, chciałbym zauważyć, że struktura bilansu energetycznego w Polsce niewątpliwie powinna ulec zmianie, tak, aby zwiększyć pozyskiwanie energii z odnawialnych źródeł energii, przy jednoczesnym zmniejszeniu produkcji energii z węgla brunatnego, który jest obecnie najtańszym surowcem energetycznym. Jest to jednak proces długofalowy i takie zmiany będą następowały stopniowo. Warto również zauważyć, iż Polska jako członek Unii Europejskiej zobowiązała się do pozyskiwania z odnawialnych źródeł 20 % energii do roku 2020.

W świetle powyższych wyjaśnień uprzejmie informuję, że nie zachodzą przesłanki do zmiany ani cofnięcia decyzji o udzieleniu koncesji nr 2/2008.

z podziękowaniem
Z ur. MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU
GŁÓWNY GEOLOG KRAJU
dr Henryk Jędrzejko

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM